

HET STANDPUNT VAN HET NEDERLANDSCH TANDHEELKUNDIG GENOOTSCHAP TEGEN- OVER DE VROUWELIJKE TANDMEESTERS.

Het is mijne bedoeling niet, eene wederlegging te geven van de argumenten, waarop het N. T. G. zijn meening baseert, dat: „het in het belang van den tandheelkundigen stand moet geacht worden, dat vrouwen voorloopig geen deel uitmaken van het Genootschap.”

Met de argumenten op zich zelf ben ik het in 't geheel niet eens en of ik nu al opinie tegenover opinie stel, och, daarmee komen wij niet verder.

A vindt het warm en B vindt het koud, en al redeneeren zij nu ook uren lang daarover, dan zal A nog altijd warm en B nog steeds koud voelen.

Of nu 13 tandmeesters vinden dat: „de uiterste richting in de vrouwenbeweging een ziekelijke en verderfelijke is voor de maatschappij — of zij meenen in N e d e r l a n d remmend te moeten inwerken op het aantal, omdat in A m e r i k a minder vrouwelijke tandartsen zijn dan hier” — „of zij het noodig achten een gereserveerde houding tegenover de vrouwelijke tandarts te moeten aannemen, omdat zij nog zoo kort in het vak is.” om haar terstond daarop te verwijten, „dat zij nog niets gepres-

teerd heeft" (wat in dien korten tijd moeilijk te verwachten is, en er onder die remmende behandeling wel niet beter op zal worden) — of zij een reglement hebben, waarbij zij *buitensluiten de collega's, die nog moeten toonen, wat zij in den stand waard zijn* — ten minste als het vrouwelijke collega's zijn, want de mannelijke en zelfs de jongere mannelijke leden, die kort na hun examen werden aangenomen, hebben dit natuurlijk wèl getoond — wat doet dit alles ter zake?

Die 13 tandmeesters vinden dit nu eenmaal en ik en zeker wel meer dan 13 andere tandmeesters vinden het niet. Dit zijn slechts bijzaken — de hoofdzaak, of vrouwen geschikt zijn voor tandheelkundig werk, zal wel uitgemaakt worden in de toekomst, door de toe- of afnemende praktijk der vrouwelijke tandartsen.

Even wil ik echter nog releveeren de heldere logica van argument 8, waarin het in het belang van het vak wordt geacht, dat er een grooter aantal mannelijke dan vrouwelijke tandartsen zijn, omdat „ons land op dat gebied nog zeer ten achter is” en „de krachtige persoonlijkheden, die dien toestand verbeteren moeten, eerder onder de mannen, dan onder de vrouwen gevonden zullen worden!”

Hoe nu, ons land, waar de man reeds sedert tientallen van jaren op tandheelkundig gebied werkzaam is, waar de vrouw nog geen tijd gehad heeft haar invloed te doen gelden, is „zeer ten achter bij de toongevende natiën”; — en in Amerika, één dier toongevende natiën, waar de vrouw reeds sedert tientallen van jaren werkzaam is, staat de professie het hoogst! Wij zijn nog altijd zoekende naar krachtige persoonlijkheden, die den stand moeten verheffen, en het Genootschap neemt slechts mannen aan, die getoond hebben, wat zij waard zijn!

Dank zij de mannelijke werkzaamheid op tandheelkundig gebied zijn wij zeer ten achter bij andere landen — wij zoeken naar krachtige persoonlijkheden en — logische gevolgtrekking — zullen die vinden onder de mannen, omdat zij er tot nu toe niet geweest zijn! Daarom vrouwen, maakt plaats voor de mannen, die in het gevolg onzen stand zullen verheffen, omdat — zij het tot nu toe niet deden!

Het eigenaardigst echter van alles is, dat die 8 argumenten volstrekt niet bewijzen, wat zij bewijzen moeten.

Die 8 argumenten bewijzen slechts, dat 13 tandmeesters geen vrouwelijke collega's tot hun vereeniging willen toelaten, omdat het vrouwen zijn en niets anders. Zij hadden even goed kunnen volstaan met kort en bondig te zeggen, zooals zekere Gemeenteraad, die bij een gewichtig besluit naar zijn redenen gevraagd werd: „Wij zijn er tegen, omdat wij er tegen zijn!” —

Maar dat dit besluit van eenigen invloed zal zijn op den geheelen tandheelkundigen stand, dat het in het belang van dien stand zal zijn, misschien wel mee zal helpen om den stand uit den volgens argument 8 achterlijken toestand te verheffen, neen, zóó gewichtig lijkt mij het al of niet toelaten van vrouwelijke collega's tot het N. T. G. niet.

Zelfs moet het mij van het hart, dat het mij juist in het belang van den tandheelkundigen stand spijt, dat de motie zóó gesteld is geworden; want niet alleen, dat niemand begrijpt, wat die twee zaken — het belang van den tandheelkundigen stand en het toelaten van vrouwelijke tandartsen tot het G. — met elkaar te maken hebben, maar er is zelfs een minder aangename verklaring aan gegeven.

Iemand meende namelijk, dat het Genootschap een

minder degelijke, een minder ernstige club was, en dat men daarom liever niet had, dat er vrouwelijke collega's lid van waren, volgens het nu eenmaal in de wereld aangenomen idée dat wat goed is voor den man, dikwijls niet past voor de vrouw, en dat wanneer een vrouwelijk tandarts iets doet, wat in het oog van de wereld minder gewenscht is, dit veeleer een blaam op den geheelen stand werpt, dan wanneer een mannelijk tandarts hetzelfde doet.

Die persoon was natuurlijk in het geheel niet op de hoogte van de toestanden — maar het is toch niet aangenaam, als er aanleiding is tot dergelijke opmerkingen!

Hoe dit ook zij, ik zou mij verder met die argumenten niet bemoeid hebben, als niet in argument 5 mijne eigene woorden — die 12 Juli 1898, dus een jaar, nadat de 3 vrouwelijke tandmeesters gedebaloteerd werden, in Vrouwenarbeid gepubliceerd werden — waren aangehaald als bewijs, dat de vrouw een achterlijke raadgeefster is en dus zooveel mogelijk tegengewerkt moet worden.

Daar wensch ik toch even tegen op te komen.

Ten eerste ben ik niet de vrouw en behoeft wat ik zeg niet de meening te zijn van alle tegenwoordige en toekomstige vrouwelijke tandartsen; ten tweede ben ik volstrekt niet als raadgeefster opgetreden.

In mijn stukje over de „Opleiding voor tandarts” heb ik slechts feiten genoemd; — gezegd wat men onder de tegenwoordige wetgeving doen moet om tandarts te worden — welke examens men moet afleggen, hoeveel tijd daar ongeveer voor vereischt wordt en aan welke scholen vrouwen worden toegelaten.

Of nu de tandheelkundige wetgeving goed is, of de examens goed geregeld zijn en billijk worden afgenomen,

of de tijd, dien men noodig heeft zich voor een dergelijk examen voor te bereiden, te kort of te lang is en of de hoogeschool te Utrecht het ideaal is voor tandheelkundige opleiding — daarover heb ik mij niet uitgelaten.

Als er iets niet deugt, laten dan de 13 tandartsen, voor wie Dr. van der Hoeven de woordvoerder is, niet vergeten, dat de wet gemaakt is door mannen, dat de examens geregeld en afgenomen worden door mannen, dat de eischen voor het examen gesteld zijn door mannen (en dus ook den tijd, dien men noodig heeft zich er voor te prepareren) en dat het onderwijs te Utrecht gegeven wordt door mannen. Ik heb slechts de eischen opgegeven, waaraan men voldoen moet, zooals die goed of niet goed door mannen zijn ingesteld.

Hetgeen in argument 5 wordt aangehaald als bijzonder afkeuringswaardig, zijn feiten, die steunen op ervaring. Ik zelve heb voor het theoretisch examen ruim één jaar gewerkt — 4 mijner leerlingen deden met goeden uitslag examen na één jaar studie — een dezer leerlingen studeerde onder leiding van een dokter in de geneeskunde, op wiens verzoek ik het onderricht in het speciale gedeelte tandheelkunde op mij nam, daar de dokter zelf het weinig bestudeerd had en dus ook niet grondig onderwijzen kon. Bij die gelegenheid ondervond ik, dat een dokter in de geneeskunde niet zoo precies weet wat voor het tandheelkundig examen vereischt wordt als een tandarts — wat toch wel heel natuurlijk is — daar hij onzen leerling van sommige dingen te veel en van andere te weinig vertelde; van daar mijne opmerking.

Of Dr. v. d. H. dezelfde ervaring heeft wat leerlingen aangaat, durf ik niet zeggen, doch wèl, dat een man niet bij ervaring kan weten of eene getrouwde vrouw met kinderen onder alle omstandigheden de betrekking van tand-

arts kan waarnemen. Ik weet het, omdat ik het gedaan heb, en nog doe; ¹⁾ — een man daarentegen heeft toch nog nooit, zoover ik weet, als v r o u w aan het hoofd van een gezin met kinderen staande, de betrekking van tandarts vervuld. Zou hij het dan toch beter weten?

Het spijt mij, dat het dwaze bégrip, dat door de n m a n moet worden uitgemaakt, welk soort van werk door de v r o u w kan en mag worden gedaan, ook tot den tandheelkundigen stand is dooſgedrongen, aanleiding gevende tot niets dan twist en onaangenaamheid onder collega's. Het spijt mij, dat de heer C. W. in ons tandheelkundig tijdschrift plaats heeft gevraagd voor zijn stukje over „De vrouw en de studie der tandheelkunde.”

Stel u eens voor, dat in het volgend nummer een juffrouw C. W. plaats vraagt voor h a a r stukje over: „De man en de studie der tandheelkunde”; — zal ons tijdschrift daarbij in belangrijkheid winnen? ²⁾

Doch ik moet billijk zijn. De eer om dergelijke twistvragen in onzen tandheelkundigen kring te brengen komt toe aan 13 tandmeesters en niet aan den geheelen tandheelkundigen stand. Vóór die denkwaardige Vergadering van 11 Juli 1897 is er nooit aan gedacht onderscheid te maken tusschen mannelijke en vrouwelijke tandartsen

¹⁾ Men zal mij hier misschien tegenwerpen, dat ik geen persoonlijke ervaring heb van de uitoefening der tandheelkunde tijdens de zwangerschap, daar mijne kinderen reeds geboren waren, toen ik tandarts werd. Zooals ik echter toen tot op den laatsten dag mijne huiselijke bezigheden verrichtte zou ik ook mijne praktijk hebben waargenomen om daarna in de courant te zetten: tot nader aankondiging niet te consulteeren.

²⁾ Indien Mejuffrouw C. W. de redactie van dit tijdschrift een even belangrijken arbeid levert over dit onderwerp als de Heer C. W., zal zulks zeer gaarne worden opgenomen. (REDACTIE).

en den een te verheffen of te vernederen ten koste van den ander. Reeds in 1891 of 1892 werd gestemd over de toelating van de eerste vrouwelijke tandarts door zeker veel meer dan 13 tandmeesters en stemde geen enkele tegen.

De leden van de tandheelkundige vereeniging waren verstandig genoeg de kwestie van het verschil van sekse er buiten te laten en eenvoudig te beslissen over het al of niet toelaten van..... een collega.

Laat ons dan hopen, dat de meerderheid bij deze opinie zal blijven en al wordt men in den tegenwoordigen tijd door den overstelpenden toevoer van brochures over „de vrouw en dit” en „de vrouw en dat” ook gedwongen zijne gedachten over dit onderwerp te laten gaan, men vergete toch niet, dat al die hypothesen tamelijk onschuldig zijn zoolang het bij redeneeren blijft, doch haat et tweedracht zaaien, zoodra zij ten doel hebben de tegenovergestelde partij te verdrukken en tegen te werken.

De volwassen vrouw is geen kind, dat onder voogdij van den man wenschte te staan — zij wil zelve beslissen, wat goed en geschikt voor haar is.

H. C. VAN LOENEN DE BORDES,

Juli 1899.

tandarts.
